Senedd Cymru
Welsh Parliament

Y Grŵp Trawsbleidiol ar Siopau Bach: Troseddau Manwerthu

Dydd Mercher 21 Chwefror, 12:30 – 13:30 Microsoft Teams (ar-lein)

COFNODION

YN BRESENNOL:

Enw	Sefydliad	Cofnodion
Edward Woodall	Y Gymdeithas Siopau Cyfleustra (ACS)	EW
Daniel Askew	Y Gymdeithas Siopau Cyfleustra (ACS)	DA
Willem Van De Ven	Y Gymdeithas Siopau Cyfleustra (ACS)	WV
Vikki Howells	AS dros Gwm Cynon	VH
Robin Lewis	Aelod o staff cymorth Vikki Howells AS	RL
Vince Malone	Tenby Stores – siop manwerthu	VM
Ioan Bellin	Aelod o staff cymorth Delyth Jewell AS	IB
Jenny Rathbone	AS dros Ganol Caerdydd	JR
Gwen Patterson	Ffederasiwn y Manwerthwyr Annibynnol (NFRN)	GP
Dennis Clarke	Cynghorydd dros ganol y Barri	DC
Sam Whiteside	Amherthnasol	SW
Nicky Ryan	Staff cymorth Aelod o'r Senedd	NR
Peter Robinson	Robinson Retail	PR
Sue Jude	Ffederasiwn Cenedlaethol yr Is-bostfeistri (NFSP)	SJ
Tom Perry	Aelod o staff cymorth Tom Giffard AS	TP
Kiera Marshall	Staff cymorth Aelod o'r Senedd	KM
Laura McCormack	Cymdeithas y Llyfrwerthwyr	LM
John Parkinson	Amherthnasol	JP
Alun Michael	Comisiynydd Heddlu a Throseddu De Cymru	AM
Russell George	AS dros Sir Drefaldwyn	RG

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â Daniel Askew drwy anfon e-bost at Daniel.askew@Acs.org.uk neu drwy ffonio 07513715536.

1. **Ymddiheuriadau**

Peredur Owen Griffiths AS

Andrew Goodacre (Cymdeithas Manwerthwyr Annibynnol Prydain, neu BIRA)

2. **Croeso a chyflwyniadau**

Croesawodd VH aelodau o'r Cydffederasiwn Manwerthwyr Annibynnol ac Aelodau o’r Senedd i'r Grŵp Trawsbleidiol ar Siopau Bach, gan amlinellu’r agenda ar gyfer y sesiwn.

3. **Canfyddiadau newydd ynghylch troseddau manwerthu, a lansio’r ymgyrch Stopio Dwyn o Siopau (Stop Shop Theft)**

Tynnodd EW sylw at ganlyniadau adroddiad y Gymdeithas Siopau Cyfleustra ar drosedd, a gyhoeddwyd yn 2023, sy’n ymdrin â'r effaith y mae trosedd yn ei chael ar siopau cyfleustra, gan gynnwys y costau sy’n gysylltiedig â throseddau, yr effaith ar gydweithwyr manwerthu a pherchnogion busnes, a'r duedd gynyddol o droseddau manwerthu.

Yn ogystal, nododd EW fod yr adroddiad yn sôn am yr ymgysylltu sy’n digwydd rhwng yr heddlu a busnesau mewn perthynas â throseddau, ac am sut mae busnesau yn buddsoddi er mwyn atal troseddau manwerthu.

Amlinellodd EW y cynllun gweithredu cenedlaethol ar droseddau manwerthu, a'r meysydd allweddol y bydd yn canolbwyntio arnynt.

Soniodd EW am y ffactor gwaethygol statudol, a sut y gall helpu busnesau i sicrhau bod troseddwyr yn cael eu cosbi mewn modd cymesur.

Trafododd EW yr ymgyrch Stopio Dwyn o Siopau (Stop Shop Theft), a sut mae'n cael ei defnyddio i annog Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddu i ymrwymo i weithredu ar droseddau manwerthu yn eu cymunedau.

4. **Persbectif Manwerthwyr ar Droseddau Manwerthu**

Soniodd VM am ei brofiad o ddioddef troseddau manwerthu yn ei siop, gan gynnwys y mathau o droseddwyr sy'n cyflawni'r troseddau hyn, amser ymateb yr heddlu, a sut mae’n hyfforddi ei gydweithwyr yn y siop er mwyn ceisio sicrhau eu diogelwch.

Dywedodd VM fod angen dull cydunol ac addysgedig o ymdrin â throseddau manwerthu, a bod angen cymryd y mater hwn o ddifri.

5. **Sut yr ymdrinnir â throseddau manwerthu yn Ne Cymru**

Soniodd AM am y cynnydd a welir mewn troseddau manwerthu mewn cymunedau lleol a difrifoldeb y mater.

Rhoddodd AM amlinelliad o'r darlun cenedlaethol ynghylch troseddau manwerthu, a'r hyn sy'n cael ei wneud i fynd i'r afael â'r broblem.

Soniodd AM am y gwaith sy'n cael ei wneud i fynd i'r afael â throseddau manwerthu ar lefel leol. Dywedodd ei fod wedi ceisio cryfhau'r gwaith ymgysylltu a wneir â thimau plismona mewn cymdogaethau er mwyn mynd i'r afael â throseddau manwerthu, a'i fod wedi ceisio sicrhau arian ychwanegol er mwyn mynd i'r afael â mannau problemus lle ceir ymddygiad gwrthgymdeithasol.

Amlinellodd AM y newidiadau sydd eu hangen er mwyn mynd i'r afael yn â throseddau manwerthu mewn modd mwy llwyddiannus. Roedd y rhain yn cynnwys gwneud newidiadau i ddeddfwriaeth, tynnu sylw at faterion sy'n effeithio ar fusnesau, gweithio gyda'r rhai yr effeithir arnynt yn uniongyrchol, a chydnabod ar y cyd bod dyletswydd i amddiffyn pobl mewn sefyllfaoedd bregus.

6. **Sesiwn holi ac ateb gyda'r gynulleidfa**

Gofynnodd PR am y gwaith a fydd yn cael ei wneud yn y dyfodol i fynd i'r afael â throseddau manwerthu. Disgrifiodd y gwahanol ffyrdd y mae troseddau manwerthu yn effeithio ar ei fusnes – materion nad ydynt yn cael sylw.

Cydnabu AM y pryderon a godwyd gan PR, a thynnodd sylw at bwysigrwydd adrodd am droseddau manwerthu, yr angen i gofnodi tystiolaeth o droseddu, a sut mae data adrodd yn cael eu defnyddio i fynd i'r afael â materion lleol.

Dywedodd SW ei fod yn gwerthfawrogi adroddiad y Gymdeithas Siopau Cyfleustra ar drosedd o ran adlewyrchu profiadau ym maes manwerthu. Yna, rhoddodd drosolwg o'i brofiadau personol o droseddau manwerthu, a'r ffaith nad yw troseddwyr yn cael eu cosbi'n briodol.

Cytunodd AM fod angen cosbau cryfach i droseddwyr.

Gofynnodd DC i AM a oedd yn teimlo bod y canfyddiad bod y weithred o ddwyn o siopau wedi'i dad-droseddoli yn rheswm pwysig pam fo pobl yn troi at droseddu, a bod y troseddau hyn wedi cynyddu.

Dywedodd AM fod dad-droseddoli'r weithred o ddwyn o siopau yn broblem, a'i fod yn teimlo y bydd hyn yn newid drwy'r cynllun gweithredu cenedlaethol ar droseddau manwerthu a thrwy newidiadau i ddeddfwriaeth yn y dyfodol.

Gofynnodd IB a oedd trosedd yn cael ei dadleoli ledled Cymru.

Tynnodd EW sylw at yr angen i'r heddlu ac awdurdodau lleol feddwl am yr holl hierarchaethau mewn ardaloedd er mwyn sicrhau bod modd mynd i'r afael â throseddau manwerthu.

Sylwadau i gloi

Gwnaeth VH rai sylwadau wth gloi’r cyfarfod, a diolchodd i bawb am fod yn bresennol.

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â Daniel Askew drwy anfon e-bost at Daniel.askew@Acs.org.uk neu drwy ffonio 07513715536.